

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์ธรรมเนียมขเรื่องนารีผล ของ สุทัตสา อ่อนค้อม มีบทสรุปดังนี้

วัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาเนื้อหาและกลวิธีการแต่งธรรมเนียมขเรื่องนารีผล ของ สุทัตสา อ่อนค้อม
2. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมไทย ที่ปรากฏในธรรมเนียมขเรื่องนารีผล ของ สุทัตสา อ่อนค้อม

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยธรรมเนียมขเรื่องนารีผล ของ สุทัตสา อ่อนค้อม โดยศึกษาทางด้านเนื้อหา และกลวิธีการแต่ง ตลอดจนสิ่งที่สะท้อนให้เห็นภาพทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในด้านต่าง ๆ จาก ธรรมเนียมขเรื่องนารีผล ของสุทัตสา อ่อนค้อม งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) โดยแบ่งขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ หอสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล หอสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร และเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต ฯลฯ

2. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทางด้านรูปแบบและเนื้อหาทางด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยรวบรวมข้อมูลจากหนังสือธรรมเนียมขเรื่อง นารีผล ของ สุทัตสา อ่อนค้อม

3. เรียบเรียงและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาเนื้อหาและกลวิธีการแต่ง

ในด้านเนื้อหา เป็นธรรมเนียมขอิงชีวิต แบ่งเนื้อหาออกเป็น 96 บท มีสาระที่โดดเด่นคือ แสดงหลักธรรมประกอบกับการดำเนินชีวิตของพระเจริญ และพระเจริญใช้หลักธรรมในการสั่งสอนประชาชน เน้นที่การปฏิบัติวิปัสสนาแบบการเจริญสติปัญญา 4 และประกอบด้วย

เหตุการณ์ในชีวิตของบุคคลรอบข้าง ที่ดำเนินไปพร้อม ๆ กับ เรื่องราวอันมีคุณค่าในด้านสังคม และวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในช่วงของการดำเนินเรื่อง

ในด้านกลวิธีการแต่ง สุทศสา อ่อนค้อม ใช้กลวิธีแบบผสมผสานเพื่อความเหมาะสม ในการดำเนินเรื่อง ดังนี้

1. กลวิธีเกี่ยวกับโครงเรื่อง

1.1 กลวิธีเล่าเรื่องหรือมุมมอง สุทศสา อ่อนค้อม ใช้กลวิธีเล่าเรื่อง 2 แบบ คือ

1.1.1. เล่าเรื่องราวจากบุรุษที่สาม โดยผู้เล่า

-เล่าเองชนิดเป็นผู้รู้แจ้งทุกอย่างพร้อมกับสอดแทรกการวิพากษ์วิจารณ์ ผ่านตัวละครและแสดงทรรศนะที่เป็นข้อคิดเกี่ยวกับชีวิต

-เล่าโดยใช้กลวิธีภาพถ่าย บรรยายให้ผู้อ่านรู้เองจากบทบาทตัวละคร และจากเหตุการณ์ของเรื่อง สุทศสา อ่อนค้อม นำมาใช้ในการดำเนินเรื่อง

-เลือกเล่าเรื่องราวและเหตุการณ์แบบจำกัดมุมมองหรือการรับรู้ของตัวละคร สุทศสา อ่อนค้อม เลือกให้ตัวละครเล่าเป็นบางตัว บางเหตุการณ์เท่านั้น

1.1.2. เล่าเรื่องจากบุรุษที่หนึ่ง สุทศสา อ่อนค้อม ให้ตัวละครเล่าเพียงคนเดียวบ้าง สลับกันเล่าทีละคนบ้างในเรื่องราวเดียวกัน วิธีนี้ผู้แต่งนำมาใช้ในเรื่องเป็นส่วนมาก

1.2 กลวิธีดำเนินเรื่อง

1.2.1. เสนอลำดับเหตุการณ์เรื่องราวตามปปฏิบัติ คือตามกาลเวลาของอายุ ตัวละครเอก และแทรกการเล่าเรื่องย้อนอดีตของตัวละครทั้งตัวละครเอกและตัวประกอบเพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องและเหตุการณ์ที่ผู้แต่งกล่าวถึงเป็นการเชื่อมโยงอดีตสู่ปัจจุบัน จากในภพชาติ เดียวที่ใกล้และจากอดีตภพชาติที่ไกล

1.2.2. กลวิธีการสร้างปมปัญหาเพื่อเร้าใจให้ผู้อ่านติดตาม ในระหว่างที่ดำเนินเรื่อง นำกลวิธีการใช้ลางบอกเหตุเพื่อชี้แนะให้ผู้อ่านคาดเดาเรื่องราวและเห็นเหตุการณ์ที่จะปรากฏต่อไปข้างหน้า นอกจากนี้แล้ว สุทศสา อ่อนค้อม ยังนำกลวิธีการใช้เหตุประจวบหรือเหตุบังเอิญมาแทรกไว้ในการดำเนินเรื่องเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

1.3 กลวิธีปิดเรื่องหรือจบเรื่อง สุทศสา อ่อนค้อม จบเรื่องชนิดให้ผู้อ่านที่สนใจจะติดตามเรื่องราวชีวิตของพระเจริฎุที่ยังคงมีบทบาทต่อไปในธรรมนิยายเรื่องอื่นที่ค่อจาก เรื่องนารีผล เพราะเหตุที่ สุทศสา อ่อนค้อม จบเรื่องนารีผล แต่มิได้จบชีวิตของตัวละครเอก ในตอนท้ายของเรื่องจะถือว่าจบด้วยความสมหวังของตัวละครเอกก็นับว่าใช่เนื่องเพราะตัวละครเอก ได้ปฏิบัติธรรมจนสามารถบรรลุถึงจุดสูงสุดที่ปรารถนา และจะกล่าวว่าปิดเรื่องด้วยการต้องจาก

กันของตัวละครก็ใช่ เพราะบิดาของตัวละครเอกเสียชีวิต และที่สำคัญคืออนาธิปไตยที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับตัวละครเอกลาจากไป ส่วนตัวละครอื่น ๆ ที่มีส่วนในการดำเนินเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตไปจากตัวละครเอกเป็นส่วนมาก

2. กลวิธีเกี่ยวกับตัวละคร

2.1 กลวิธีการสร้างตัวละคร

2.1.1 สุทธิสา อ่อนค้อม สร้างตัวละครมิติเดียวหรือสองมิติ ที่มีลักษณะเป็นรูปแบบ ที่เรียกว่า เข้าแบบของวรรณกรรมโดยทั่ว ๆ ไป

2.1.2 การสร้างตัวละครหลายมิติ สุทธิสา อ่อนค้อม สร้างตัวละครที่มีลักษณะเหมือนคนจริง ๆ คือมีหลากหลายอารมณ์ ทั้งโลก โกรธ หลง ที่เป็นส่วนไม่ดี และลักษณะที่ดีงาม

นอกจากนี้ สุทธิสา อ่อนค้อม ยังใช้กลวิธีการสร้างตัวละครอีก 2 แบบ คือ

- ตัวละครสถิต คือตัวละครมีความคงที่ของบุคลิกลักษณะนิสัย ไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์และบุคลิกลักษณะ ผู้แต่งนำมาใช้กับตัวละครประกอบ ที่มีบทบาทไม่มากนัก

- ตัวละครแบบพลวัต คือมีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกลักษณะในบางด้าน ตัวละครบางตัวมีพัฒนาการไปในทางดีขึ้น ตัวละครบางตัวเปลี่ยนแปลงในทางเสื่อมถอยลง เป็นการสร้างตัวละครแบบมิติสมบูรณ์ สร้างนิสัยตัวละครให้มีวิวัฒนาการไปตามลักษณะเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

2.2 กลวิธีนำเสนอตัวละคร

2.2.1 สุทธิสา อ่อนค้อม บอกกล่าวโดยตรงทั้งโดยการบรรยายและโดยให้ตัวละครเป็นผู้บอกเล่าเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของตัวละครด้วยกัน

2.2.2 การบอกกล่าวโดยอ้อม ผู้แต่งแสดงพฤติกรรมของตัวละครในลักษณะให้ผู้อ่านทราบเองจากการกระทำของตัวละคร และการบอกผ่านความนึกคิดของตัวละครอีกตัวหนึ่ง

3. กลวิธีเกี่ยวกับฉาก และบรรยากาศของเรื่อง

3.1 สุทธิสา อ่อนค้อม ใช้ฉากและบรรยากาศจากเหตุการณ์และสถานที่ภายในวัดที่มีต้นแบบจากวัดจริง ๆ ในการดำเนินเรื่องเป็นหลัก ในส่วนอื่น ๆ ของเรื่องเป็นฉากสมมุติที่ผู้แต่งนำความรู้จากประวัติศาสตร์และจากประสบการณ์ของผู้เขียนมานำเสนอได้ค่อนข้างสมจริงเหมาะสมกับเนื้อหา ไม่ว่าจะสภาพของสังคมในสมัยนั้น ๆ รวมถึงขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ที่สอดแทรกอยู่ในเรื่อง

3.2 ผู้แต่งเสนอฉากอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการ โนม้มน้าวให้ผู้อ่านได้เห็นและ
รู้สึกไปกับเรื่องราวและเหตุการณ์

ในการใช้กลวิธีนำเสนอฉากและบรรยากาศ ผู้แต่งนำเสนอได้สอดคล้องกับสถานที่
เหตุการณ์และยุคสมัย

4. ท่วงทำนองการแต่ง สุัทสสา อ่อนค้อม ใช้สำนวนสรุปได้ดังนี้

4.1 มีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย ไม่คลุมเครือหรือสลับซับซ้อน

4.2 มีความกระชับของถ้อยคำ เลือกคำได้ความหมายใกล้เคียงกับที่ต้องการที่สุด

4.3 มีอำนาจ ได้แก่ลักษณะที่ปลุกอารมณ์ความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้แต่ง
สามารถสร้างเสียงของคำที่ทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกแก่ผู้อ่าน เช่นทำให้เกิดความรู้สึกวังเวง
เพลิดเพลิด เศร้า หรือเคืองแค้น เป็นต้น

4.4 ความไพเราะ คำและประโยคต่าง ๆ ที่ผู้แต่งเรียบเรียงขึ้น เมื่ออ่านแล้วทำ
ให้ผู้อ่านมีความรู้สึกราบรื่น ไม่ขัดหู

สำนวนภาษา ผู้เขียนใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับบุคคล กับกาล กับโอกาส
ใช้วิธีการเรียงคำที่ไม่สุภาพ ใช้การเล่นสำนวนและแทรกภาษาบาลีที่เป็นคติธรรมพร้อมทั้งคำแปล

ผลการศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏในเรื่อง

1. ภาพสะท้อนทางสังคม

สุัทสสา อ่อนค้อม โยงเรื่องราวไปถึงประวัติศาสตร์สมัยสงครามกับพม่า

กล่าวถึงเรื่องเศรษฐกิจที่คนไทยนิยมฝังสมบัติใส่ไหไว้ใต้ดิน เพื่อความปลอดภัยใน
ทรัพย์สินอันเป็นภูมิปัญญาในการรักษาทรัพย์ สืบเนื่องมาจากการที่ต้องทำสงครามกับพม่าและถูก
กวาดต้อนทั้งบุคคลและทรัพย์สินอยู่เสมอ ทำให้ต้องหาวิธีเก็บรักษาทรัพย์สมบัติไว้ใช้ในยาม
บ้านเมืองสงบจากศึกสงครามและปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย

ผู้เขียนพยายามชี้ให้เห็นว่าพระเจริญพยายามทำให้วัดเป็นศูนย์กลางของการศึกษา
เหมือนกับในอดีต เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีวิชาความรู้ในการประกอบอาชีพ มีรายได้
สำหรับเลี้ยงชีพนอกเหนือจากการทำเกษตรกรรม

ผู้เขียนสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะวิถีชีวิตชาวพุทธของไทย ที่ใช้ภูมิปัญญาสอดแทรกอยู่
ในชีวิตประจำวัน

2. ภาพสะท้อนทางด้านวัฒนธรรม

จากการศึกษาด้านวัฒนธรรมพบว่า ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นถึงพิธีกรรม ความเชื่อในการ
ดำรงชีวิต สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาไทยในสังคมชาวพุทธ ได้แก่ การเกิด การไว้ผมจุก

ผมแกะละ ผมโก๊ะ ของเด็กสมัยก่อน การบวชเรียน การเลือกคู่ครอง ท้ายสุดคือการตาย นอกจากนี้ยังพบว่าคนไทยมีวัฒนธรรมในการกินเป็นการรักษาสุขภาพของร่างกายตามฤดูกาลและท้องถิ่น อีกด้วย การนำวัสดุในท้องถิ่นปลูกสร้างบ้านเรือนตามลักษณะภูมิภาค การแต่งกายตามสมัยนิยม

กล่าวถึงดนตรีไทยที่มีแทรกอยู่ในชีวิตประจำวันของวิถีชีวิตคนไทยในสมัยนั้นได้อย่างชนิดที่บ่งบอกให้รู้ถึงลักษณะนิสัยของคนไทย ตลอดจนบ่งบอกถึงความเจริญที่มีมาช้านานของชนชาติไทย

ด้านศาสนาและความเชื่อนั้น ผู้เขียนได้แสดงถึงคติความเชื่อในพระพุทธศาสนา ตลอดจนหลักธรรมนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะเรื่องกฎแห่งกรรม ความเชื่อในเรื่องลี้ลับที่ยังมีอยู่ต่อเนื่องมาช้านาน และเรื่องที่สำคัญที่ผู้เขียนตั้งใจนำเสนอคือเรื่องของไม้ผลที่เรียกว่า นารีผลหรือมัลกะลีผลอันเป็นสิ่งที่เกินความสามารถของมนุษย์ธรรมดาจะมีโอกาสได้พบเห็น นอกจากนี้ยังมีเรื่องราวของเทวดา เปรต อสุรกาย เรื่องของอภินิหาร การระลึกชาติ และแสดงให้เห็นคุณค่าของการเจริญสติปัญญา 4 อีกด้วย

อภิปรายผล

ธรรมเนียม เรื่องนารีผล ของ สุทัตสา อ่อนค้อม ได้นำเรื่องราวอิงชีวิตประวัติของพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) มาเป็นโครงเรื่อง สะท้อนถึงชีวิตของผู้คนทั่วไปที่มาเกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นถึงปัญหาชีวิตที่มีต่าง ๆ กัน อันเป็นเรื่องธรรมดาของโลกก็จริงอยู่ แต่ทางที่จะแก้ปัญหาได้ผลชัดเจนมีอยู่ทางเดียวเท่านั้น คือการเจริญสติปัญญา 4 แม้ว่าหลักธรรมคำสอนในศาสนาต่าง ๆ เป็นสิ่งที่มนุษย์พึงน้อมนำมาเป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจมีอยู่ในสังคมมนุษย์ปัจจุบันนี้ก็ตาม แต่ดูเหมือนจะเป็นสิ่งไกลตัวหรือหญาปากคอก ที่ทำให้ผู้คนในสังคมมองผ่านเลยไป การที่จะไปศึกษาคำสอนทางศาสนาโดยตรงจึงเป็นสิ่งที่ดูเขื่องช้าเห็นผลไม่ทันใจ ฉะนั้นเมื่อมีปัญหาชีวิตเกิดขึ้นก็ไม่อาจแก้ปัญหาได้ จึงจำเป็นที่จะต้องมีส่วนนำชักจูงจิตใจโดยแสดงให้เห็นแบบอย่างว่าวิธีนั้น ๆ สามารถช่วยแก้ไขได้ มีตัวอย่างให้ดูให้เห็นเป็นเรื่องราวจากวรรณกรรม ถ้าตัวอย่างใดตรงกับเหตุการณ์ที่ตนเองกำลังประสบอยู่ก็เกิดความพึงพอใจเบาใจได้กับปัญหาที่ตนได้รับ วิสัยคนไทยมักต้องการให้มีสิ่งลี้ลับ สิ่งที่เหลือเชื่อ สิ่งที่เป็นอภินิหาร เข้ามาช่วยในการแก้ปัญหาชีวิต ธรรมเนียมเรื่องนารีผล มีเรื่องราวชีวิตที่สามารถพบเห็นได้อย่างปกติธรรมดา ๆ แต่การแก้ปัญหาชีวิตที่พระเจริญสามารถใช้คุณวิเศษที่มีอยู่ในตัวนั้นเป็นสิ่งที่ตรงกับคนในสังคมต้องการ ธรรมเนียมเรื่องนี้จึงเป็นที่สนใจ นอกจากนั้นประโยชน์ที่ติดตามมาก็คือความรู้ที่แทรกอยู่ในเรื่องราวที่ผู้แต่งนำมาเป็นกลวิธีใช้ในการดำเนินเรื่อง เกิดภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรม

ที่มีมาแต่อดีตในช่วงชีวิตของพระเจริญที่ได้พบพาน มีคุณค่าสำหรับยุคปัจจุบัน ในสังคมที่กำลัง
เจริญด้วยวัตถุแต่จิตใจกำลังถดถอยด้วยคุณธรรม ความวุ่นวายสับสนของสังคมทำให้ผู้คนกลับไป
สนใจในวิถีชีวิตแบบอดีต ไม่ว่าจะเป็นขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ในสังคม ที่เป็น
แบบอย่างสะท้อนให้เห็นความสงบสุขของชีวิตแบบสังคมเกษตรที่มีความแตกต่างจากสังคม
อุตสาหกรรมในปัจจุบันนี้

สรุปประโยชน์จากการศึกษารรณนิยายเรื่อง นารีผล ของสุทศสา อ่อนค้อม พบว่า

1. ให้ความพึงพอใจกับผู้อ่าน ที่มีต่อเนื้อเรื่องที่ผู้แต่งสามารถนำชีวประวัติของพระรูป
หนึ่งมาเรียงร้อยเรื่องราวผสมผสานกับผู้คนรอบข้างที่เข้ามาเกี่ยวข้องได้อย่างน่าสนใจ ซึ่งไม่มีใคร
ที่เกิดมาแล้วไม่มีปัญหาชีวิตเลย トラบไลที่ยังไม่ได้ยกระดับจิตใจให้พ้นจากกิเลส สามารถนำ
แบบอย่างไปใช้ได้ในชีวิตจริง ทั้งเป็นการประเทืองปัญญาให้รู้จักช่วยเหลือตัวเองให้อยู่ดีมีสุขได้
2. ให้ความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า
3. ได้รู้เรื่องราวที่ลับว่าสิ่งนั้น ๆ ที่ปรากฏในเรื่องสามารถประสบพบเห็นได้จริง อัน
เป็นสิ่งบังจัตถ์ที่ต้องพิสูจน์ด้วยตนเอง
4. ให้คุณค่าทางสติปัญญาแก่ผู้อ่าน นอกเหนือไปจากความบันเทิงแล้วยังได้รับความรู้
ต่าง ๆ ตลอดจนแนวคิด จากผู้เขียนที่สอดแทรกไว้ในเรื่องราวผ่านประสบการณ์ชีวิตของตัวละคร
ได้อย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้มีการศึกษาวิเคราะห์ รรณนิยาย เรื่องนารีผล ของสุทศสา อ่อนค้อม ในด้าน
ต่าง ๆ นอกจากนี้ก็ เช่น ในด้านเรื่องราวที่นำมาจากพระไตรปิฎก พุทธพจน์ คำพังเพยสุภาษิต
สำนวนภาษาที่นำมาใช้ในเรื่องพร้อมทั้งความหมาย ฯลฯ
2. ควรให้มีคำอธิบายความที่เป็นภาษาบาลีและแทรกคำอ่านไว้ด้วย
3. ควรให้มีการศึกษาวิเคราะห์ผลงาน ของสุทศสา อ่อนค้อม เรื่องอื่น ๆ ในชุด
เดียวกันนี้ ก็ชุดสัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม